

متون فقه ۱

(فقه معاملات)

مطابق با سر فصل جدید رشته حقوق در دوره کارشناسی

www.ketab.ir

نویسنده:

دکتر محمدعلی معیر محمدی

پژوهشگر و مدرس دانشگاه

سرشناسه	معیر محمدی، محمدعلی، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	متون فقه ۱ (فقه معاملات): مطابق با سرفصل جدید رشته حقوق در دوره کارشناسی / نویسنده: محمدعلی معیر محمدی
مشخصات نشر	تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۲۲۱ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۵۱-۳ : ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۵۱-۳ شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۵۱-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	عقود و ایقاعات (فقه) / (Contacts (Islamic law)
موضوع	فقه جعفری - قرن ۱۴ ق. / (Islamic law, Jaafari- 14 th century
موضوع	معاملات (فقه) / (Transactions (Islamic law)
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۷ ف ۶ م / ۱۸۲/۳ BP
رده‌بندی دیویی	۲۹۷/۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۴۲۴۶۳

متون فقه ۱ (فقه معاملات)

مؤلف:	دکتر محمدعلی معیر محمدی
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	دوم - ۱۴۰۱
شمارگان:	۲۰۰ نسخه
قیمت:	۱۳۰,۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۵۱-۳
شابک دوره:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۵۱-۳

نشانی مراکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۶۹۷۴۶۴۵ - ۶۶۹۷۴۶۴۵ دورنگار: ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com Email: avabook_kazemi@yahoo.com

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه)، جنب فرمانداری
شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری قابل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

فهرست مطالب

بیشگفتار	۱۷
مقدمه	۲۵

کتابُ التجارة

۱- أقسامُ ما یُکتَسَبُ به:	۳۳
۲- المحرمات:	۳۴
لغات مهم:	۳۸
کسب های حرام:	۳۹
۳- المکروهات:	۴۴
لغات مهم:	۴۴
کسب های مکروه:	۴۵
۴- أقسامُ التجارة	۴۶
اقسام تجارت: (تقسیم‌بندی بر اساس حکم تکلیفی)	۴۶
۵- البیع و المعاطات:	۴۷
لغات مهم:	۴۷
تعریف بیع:	۴۸
اموری که در تعریف بیع داخل می‌شوند:	۴۸
اشکال شهید ثانی (رضوان الله علیه) به تعریف لمعه:	۴۹
تعریف معاطات:	۴۹

- ۵۰ ۶- حکمُ المعاطات:
- ۵۰ معاطات اباحه است یا عقد متزلزل؟
- ۵۲ ۷- شرائطُ الصیغه:
- ۵۲ صیغه ایجاب و قبول:
- ۵۳ ۸- شرائط المتعاقدين:
- ۵۳ شروط متعاقدين:
- ۵۵ ۹- الإكراه بحق:
- ۵۵ اکراه مشروع به بیع:
- ۵۷ ۱۰- بیعُ الفضولی:
- ۵۸ ۱۱- الكشفُ و النقل:
- ۵۸ لغات مهم:
- ۵۸ اثر حقوقی اجازه مالک (نظریه کشف و نظریه نقل)
- ۵۹ جمع بندی بحث کشفیت و نقلیت:
- ۶۰ ۱۲- ترتبُ العقود فی الفضولی:
- ۶۱ لغات مهم:
- ۶۳ ۱۳- کیفیة الإجازة:
- ۶۳ چگونگی اجازه:
- ۶۴ ۱۴- أحكامُ الفضولی:
- ۶۵ لغات مهم:
- ۶۵ فرض عدم اجازه مالک:
- ۶۶ ضمان قیمی:
- ۶۷ فروض رجوع مشتری:
- ۶۸ ۱۵- بیعُ المملوک و غیر المملوک:
- ۶۸ لغات مهم:
- ۶۸ انحلال عقد به عقود متعدد:
- ۷۰ ۱۶- بیعُ ما یملکُ و ما لا یملکُ:
- ۷۰ لغات مهم:
- ۷۰ بیع مال قابل تملک و غیر قابل تملک:
- ۷۲ ۱۷- أولیاءُ العقد:

۷۲	لغات مهم:
۷۲	قائم مقامان عقد:
۷۳	۱۸- المقاضاه:
۷۳	نقاص:
۷۵	۱۹- تولى طريق العقد:
۷۵	لغات مهم:
۷۵	معامله با خود:
۷۷	۲۰- شرائط العوضين:
۷۸	مسائل (برخی از اهم شرائط عوضين):
۸۰	۲۱- المقوض بالعقد الفاسد:
۸۰	قاعده مقوض به عقد فاسد:
۸۱	۲۲- كفاية المشاهدة:
۸۱	لغات مهم:
۸۱	تأثير مشاهده كردن ثمن و ضمان:
۸۳	۲۳- آداب البيع:
۸۶	لغات مهم:
۸۷	آداب خريد و فروش:
۹۱	۲۴- بيع الثمار:
۹۱	لغات مهم:
۹۲	بيع ميوه ها:
۹۲	فروختن سبزیجات:
۹۳	۲۵- بيع الثمرة بجنسها:
۹۳	لغات مهم:
۹۳	بيع ميوه به ميوه ای هم جنس آن: (دو حالت دارد):
۹۴	۲۶- حق المرأة:
۹۴	حق عابران:
۹۵	۲۷- بيع الصرف:
۹۶	لغات مهم:
۹۶	بيع صرف:

۹۶	شرائط بيع صرف:
۹۷	گفتاری دربارهٔ بيع صرف:
۱۰۰	۲۸- السلف:
۱۰۰	لغات مهم:
۱۰۰	بيع سلف اسلم:
۱۰۱	شرح و تبیین بيع سلف از تحرير الوسيله:
۱۰۲	۲۹- شروط السلف:
۱۰۴	لغات مهم:
۱۰۴	علاوه بر شرايط بيع در بيع سلف شرايط ذیل نیز لازم است:
۱۰۶	۳۰- اقسام البيع:
۱۰۷	لغات مهم:
۱۰۷	اقسام ثمن از جهت اعلام:
۱۰۷	بيع مساومه:
۱۰۷	بيع مراهجه:
۱۰۸	بيع مواضعة:
۱۰۸	بيع تولية:
۱۰۹	مسائل:
۱۱۱	۳۱- الربا:
۱۱۲	لغات مهم:
۱۱۲	تعريف ربا:
۱۱۲	مستثنیات ربا:
۱۱۳	شرح و تبیین بیشتر بحث:
۱۱۳	تعريف ربا و اقسام آن:
۱۱۳	اقسام ربا:
۱۱۳	ربا قرضي:
۱۱۴	ربا معاملي:
۱۱۴	شرائط جاری بودن ربای معاملي:
۱۱۴	استثناء ربای معاملي:
۱۱۶	۳۲- حیل الربا:

۱۱۶	لغات مهم:
۱۱۶	راه‌های فرار از ربا
۱۱۷	مسائل:
۱۱۹	۳۳- الخيارات:
۱۱۹	تعريف خيار:
۱۱۹	خيارات چهارده قسم‌اند:
۱۲۱	۳۴- خيار المجلس:
۱۲۱	لغات مهم:
۱۲۱	خيار مجلس:
۱۲۱	مستقطات الخيار المجلس:
۱۲۲	مواردی که حق خيار مجلس از بين می‌رود:
۱۲۳	۳۵- خيار الحيوان:
۱۲۳	مدت خيار:
۱۲۳	مستقطات الخيار حيوان:
۱۲۵	۳۶- خيار الشرط:
۱۲۵	لغات مهم:
۱۲۵	تعريف خيار شرط:
۱۲۶	موأمة:
۱۲۶	مسائل:
۱۲۹	۳۷- خيار تأخير:
۱۲۹	تعريف خيار تأخير:
۱۳۰	مسائل:
۱۳۲	۳۸- خيار ما يُفسد ليومه:
۱۳۲	تعريف خيار ما يفسد ليومه:
۱۳۳	۳۹- خيار الرؤية:
۱۳۳	تعريف خيار رؤيت:
۱۳۴	مسائل:
۱۳۵	۴۰- خيار القين:
۱۳۵	تعريف خيار غبن:

آشنایان ره عشق در این بحر عمیق

غرقه گشتند و نگشتند به آب آلوده

پیشگفتار

بعد از آنکه توفیق شد تا چندین سال ماده درسی فقه در دانشکده‌های الهیات، و متون فقه در دانشکده‌های حقوق دانشگاه‌ها را تدریس نمایم؛ پس از مذاقه و مباحثات گوناگون با دانشجویان محترم و همچنین همکاران گرامی به این نتیجه رسیدم که اولاً، عدم استوار بودن پایه‌های علمی دانشجویان در این ماده درسی و ثانیاً، گسترده بودن مباحث فقهی باعث شده است تا دانش‌پژوهان محترم در دوره کارشناسی که اولین آشنایی خود را با فقه پیدا می‌نمایند به درستی به درک مفاهیم عمیق این علم نائل نیایند. به عبارت دیگر مشاهدات و قرائن نشان می‌دهد تا ضعف در عربیت و همچنین نوع آشنائی با دروس فقهی در دانشگاه‌ها باعث شده تا اکثر دانشجویان محترم از این ماده درسی احساس خوبی نداشته و با این درس زاویه بگیرند. همین امر باعث می‌شود تا در تربیت یک حقوقدان برای نسل‌های آینده ضعف شدید علمی پیش آید. چه آنکه اهمیت فقه جهت استنباط قوانین موضوعه بر ارباب فهم پوشیده نیست.

مع الوصف، بر اهل درایت اهمیت یادگیری فقه جهت استنباط متون دینی و همچنین فهم مراد قانونگذار ایران و حتی سایر قوانین موضوعه دنیا امری است اجتناب ناپذیر که بحث از علل اهمیت آن در این مجال نمی‌گنجد و نیاز به مقاله‌ای جداگانه دارد. چه آنکه، دانش‌پژوهان

محترم در رشته حقوق و فقه و حقوق اسلامی از جمله مواد درسی بسیار مهمی که در دوره‌های مختلف تحصیلی از کارشناسی تا دکتری سیری می‌کند فقه و یا متون فقه است.

به همین خاطر، اولاً یادگیری صحیح و اصولی فقه برای حقوقدان به منزله فهم دقیق و منظم از پشتوانه عظیم قوانین موضوعه می‌باشد. در واقع حقوقدانی که به خوبی فقه می‌داند وجه تمایز بسیار مهمی با سایر حقوقدانان خواهد داشت، چه آنکه فقه سلاحی برای او خواهد بود که وی را مبرز در شناخت سره از ناسره می‌نماید. زیرا کنه مطالب حقوقی را با فهم دقیق فقه و استدلال می‌یابد و در مقام استناد در دادگاه‌ها و محاکم با قاطعیت موارد حقوقی را با پشتوانه فقهی مطرح نموده و مقام قضائی را در حل مسائل و پرونده‌های مطروحه یاری می‌نماید. مضافاً بر اینکه، در مراحل بالاتر اگر چنانچه حقوقدانی پشتوانه فقهی قوی پیدا کند در بخش قانونگذاری نیز می‌تواند پیشنهاداتی جهت رفع نقائص و یا تکمیل فرآیند وضع قوانین داشته باشد. به همین خاطر، متعاقباً با درونی‌شدن از فقه امامیه، حقوقدان می‌تواند جهت تکمیل و در برخی موارد رفع نقائص دکترین حقوقی نیز تأثیر مثبتی بگذارد.

ثانیاً، دانشجویان محترم رشته‌های حقوق و فقه و حقوق اسلامی جهت راهیابی به مراحل بالاتر تحصیلی از جمله کارشناسی ارشد و دکتری نیاز به گذارندن این ماده درسی در قالب دروس مقاطع کارشناسی هستند و همچنین در آزمون کارشناسی ارشد و دکتری نیز ماده درسی متون فقه از مواد درسی بسیار مهمی است که به دلیل عدم توجه برخی از دانشجویان به این درس مهجور می‌ماند. لذا فهم دقیق و صحیح فقه به دانشجویان کمک می‌کند تا مراحل تحصیلات دانشگاهی را با موفقیت بیشتری طی نمایند و نمره بالای این ماده درسی در تراز نتایج آزمون‌ها کمک شایانی را به موفقیت هر چه بهتر دانشجویان می‌نماید. مضافاً بر اینکه قطعاً فهم فقه باعث می‌شود تا دروس حقوق مدنی و حقوق جزاء و سایر دروس حقوقی نیز بهتر و راحت‌تر فهم گردد و این امر در آزمون‌های حقوقی مثل قضاوت، وکالت و سردفتری کمک قابل توجهی به داوطلبین این آزمون‌ها می‌نماید.